

Leden van de Gemeenteraad van de
gemeente Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Zaaknummer
3767960

Datum
27 januari 2026

Onderwerp
Maatschappelijk prioriteringskader netcongestie van de ACM

Sector Ruimtelijk-Economische
Ontwikkeling

Geachte leden van de raad,

Inleiding

In de gemeente Alphen aan den Rijn is er een tekort aan ruimte op het elektriciteitsnet, ook wel netcongestie genoemd. Vanuit de landelijk toezichthouder – ACM – is op vrijdag 12 december 2025 een codebesluit gepubliceerd met daarin een nieuw kader waarmee de regionale netbeheerders de beperkte capaciteit bij netcongestie kunnen verdelen op basis van maatschappelijke prioriteit. Dit betekent dat projecten die belangrijk zijn voor de samenleving zoals woningbouw, ziekenhuizen of scholen voorrang krijgen op de wachtlijst. Dit nieuwe kader vervangt het prioriteringskader dat vernietigd was door de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven in maart 2025. Met deze brief informeren wij u over de hoofdlijnen en veranderingen van het nieuwe kader.

Veranderingen in het codebesluit van de ACM

Het codebesluit van de ACM heeft twee grote veranderingen: het prioriteringskader is aangepast en de wijze van toekenning van capaciteit aan kleinverbruikers verandert. Sinds 1 januari 2026 is het nieuwe prioriteringskader van kracht. De 3 categorieën blijven gelijk ten opzichte van het oude kader, namelijk op volgorde van meeste prioriteit: congestieverzachters, veiligheid en basisbehoeften. Binnen de categorieën zijn er wel veranderingen, namelijk een verbreding van groepen die voorrang kunnen krijgen. Zo valt bijvoorbeeld het openbaar vervoer nu ook binnen de categorie 3 (basisbehoeften). Verbruikers die binnen deze groepen vallen en op de wachtlijst van Liander staan kunnen prioriteit aanvragen. De netbeheerder kan dan voorrang geven aan projecten die het belangrijkste zijn voor de samenleving in het verdelen van de beperkte ruimte op het net.

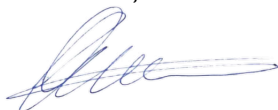
De grootste verandering zit echter in de wijze van toekenning van capaciteit voor kleinverbruikers. Dit zijn verbruikers die minder dan 3x80 Ampère nodig hebben. Netbeheerders reserveren nu ruimte voor kleinverbruikers, zodat die ondanks netcongestie nog rekenen op capaciteit. Met het gewijzigde codebesluit worden netbeheerders verplicht om kleinverbruikers naast de grootverbruikers op de wachtrij te plaatsen. Dit betekent dat kleinverbruik zoals woningbouw, maar ook het midden- en kleinbedrijf of publieke laadpalen niet meer vanzelfsprekend kunnen worden

aangesloten. Zij worden dus harder worden geraakt door netcongestie dan eerst. Woningbouwprojecten kunnen prioriteit aanvragen worden in categorie 3 (basisbehoeften). Bedrijven met een klein verbruik vallen buiten de prioriteringscategorieën. De regels over het toekennen van capaciteit voor kleinverbruik gaan per 1 juli 2026 in.

Vervolg

We volgen de landelijke ontwikkelingen en gaan verder met de uitvoering van de 'Gemeentelijke aanpak netcongestie 2025 en vervolg' zoals vastgesteld door het college in maart 2025. Daarnaast houden we contact met Liander over hoe zij invulling geeft aan het verdelen van maatschappelijke voorrang aan kleinverbruikers na 1 juli 2026 en passen hier de gemeentelijke strategie op aan. Ook werken we met Liander samen aan de jaarlijkse uitvraag voor de planlijst gebiedsontwikkeling. Hierin brengen we in kaart welke toekomstige gebiedsontwikkeling binnen de gemeentelijke plannen een stroomvraag heeft. Dit vormt de basis van de energie-impactanalyse die de gemeente uitvoert, zoals toegezegd in de Actieagenda Energiesysteem en Netcongestie van het Energieprogramma Holland Rijnland. In de impactanalyse brengt de gemeente in kaart welke projecten binnen haar plannen nog een aanvraag moeten doen voor capaciteit, al dan niet maatschappelijke prioriteit. Het opstellen van deze impactanalyse krijgt met dit nieuwe prioriteringskader een hogere urgentie in de uitvoering van het gemeentelijke Programma Energietransitie en wordt gebruikt in het bepalen van de vervolgstappen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,
de secretaris,

F. (Flora) van den Berg

de burgemeester,

F.D. (Erik) van Heijningen